

Čovek, o kojem je reč u ovoj kratkoj povesti, bio je vodonoša u kalifatu juga. Svakog jutra, tek što bi se zvezda Deneb Algedi zamračila i zgasnula, iz vadija je punio mešine i tovario ih na magarca, odlazeći u pustinju kojom bi tumarao sve dok se „Kozji rep“ ponovo ne užeže i zasvetli nad svodom. Prateći zvezdu, vraćao se u oazu, gde je imao daščaru i štalu, neobavljena posla i postiđen. Desetleća su minula troma, a vodonoša nije napojio nijednog nevoljnika. Ostario je, živinče sa njim. Samo je pustinja ostala ista...

Već pomalo naglup, magarac Abas je sve teže prenašao teret. Plava mu se dlaka, uvek topla na dodir, proredila i posivela, zubi su se iskrzali, a iz očiju nestala ona mlečna tišina pitome životinje. Zanosio je na levu, zadnju nogu, na kojoj se kopito rascepilo.

Stari je vodonoša uporno gledao u daljinu, odakle je godinama očekivao da će doći mazgari i kamilari velikog kalifa, i dovesti mu na ularu mlado magare, da odmeni isluženog Abasa. Niko nije dolazio. Čovek je čekao, čekao. Niko nije dolazio.

Bivao je sve suvlji, pogrbljeniji, sedeći u sutone pod urmašicom, povlačeći iz lule i čavrljajući sa magaretom.

„Eto, rode, kakva ti je naša služba! Šta smo ti mi, zapravo, radili tolike godine? Proroka mi, mogli smo čitavu reku izliti koliko smo... si vode preneo, je li? Dobri moj, kažem ti, zaboravili su na nas...“

Abas bi samo strignuo ušesima, čeprknuo po senu i kao uzdišući, otrcanom grivom terao mušice. Čovek bi mu se smejao, ali bi brzo ućutao, videvši u oku tovara žal. Jutro za jutrom, lula za lulom, a dlaka sve sivlja, kopito sve mekše, čovek sa još tvrdom verom da će neko, od nekud, doći. Niko nije dolazio...

A tamo, u užarenim nedrima pustahije, gde se obrisi oblaka staču u jednu senku, daleko iza kamiljih tragova, pod nebesima, danju spaljenim i zacakljenim, noću jasnim i svetlim, čovek i magarac koračali su ćutke, prebirajući pod svojim otvrdlim lobanjama štura sećanja, čak i manje od njih – ništavilo, izdrobljene uspomene na kósama dina. Iza njih, uvek, ispred njih, uporno, nepregledno bespuće koračaja, vucaranje za zaboravom, u tišini, dok sipljivi pesak drobi oči, koje gledaju, traže i nikada, nikada ne nalaze žednoga stradalnika.

„Zalud, kažem ti. Mi smo ti uklete vodonoše, ti i ja. A onomad mi se hvalio Abd Al Musafir da je u jednom danu napojio trojicu isposnika. Trojicu!“

Čovek je voleo zvezde. Već dockan, kada bi se vratio, na brzinu istimarivši životinju, seo bi kraj vadija i dugo, dugo gledao nebesa. Valjda je tamo, gore, tražio put za svoju nedeljivu samoću, preko kojeg bi je, kao čedo iz utrobe, uzneo u Mrak. Voleo je, voleo zvezde...

Snovi su mu bili nemirni, prepuni krikova izgubljenih u pustoši. Vapili su: Vode! Vode! Trčao je, po pesku lunjao noseći u dlanu kaplju, da napoji, da oživi, ali koga? Kaplja bi presahla, glas zamro. Budio bi se pre zore i punio mešine. Ulazio bi u štalu i žalosno posmatrao kako dlaka na magarećim leđima više i nema boju.

„A sećaš li se, Abase, kad si mlad bio?“

Magarac bi onjušio. Nije se sećao. Bio je umoran. Žuljale su ga mešine. Više nego čovek, razumevao je neplodnu volju urezanu u korake, žegu misli pod večitom smenom dana i noći, bol, koji cepa kožu, slama kosti, i povrh toga besmislenost povoda za onim čega nema. Nije mogao protiv magarštine svoje, kao ni čovek protiv ljudskosti.

Jednog jutra, možda se vodonoši samo pričinilo, zvezda je Deneb kasnije nego obično zgasnula. Čudio se tome, ali nije naseo toj nebeskoj varci, već je motrio, čekao, da plamen utrne pred svetlošću obdanice. Nije kretao, iako je natovario Abasa, koji je nevoljno ustao, satrven i pospan. *Nikad nisu odlazili u pustoš dok zvezda ne utihne.*

„Zgasnu! Hajdemo. Možda nas čeka neki žednik, šta veliš?“

Abas mahnu ofucanim repom, i mada mu bi mrsko, zakaska.

U daljinama, u neizmerju peska i neba, samo osama, pripeka, koraci, koraci... Ponekad, u smiraj podneva, zapuhnuo bi vetar sa mora, donoseći tek slutnju mirisa algi, ništa više, zapuhnuo bi, kršeći vrhove dina, meteći prastare tragove karavanlija.

„Ne čini li ti se da je priroda kiše uvek ista, pa ipak, od nje raste u pustinji trnje i u bašti cveće. Šta smo ti i ja bez pustinje svoje, i trnja njenog?“

Nikakvo njakanje ne odgovori vodonoši. Vetar, još vetra. Kroz pesak, u bezdan, curile su reči, neizrecive. Niko neće doći. Nikome nećeš stići.

U tim nedolaženjima skupilo se sve starčevo, tuga, jača od sećanja, sreća, plahovitija od šušnja svetlosti i nakon svega, gorčina. U snovima više nije bilo žednika, ni njega, ni magareta, samo opustela golet. I košmar svoje naličje ima.

„Noćas sam strašno usnio“, pojadao se, gledajući u osvit zore, nadajući se senki koju predugo očekuje.

„No, šta veliš, nešto se čudno zbiva sa onom bakljom Muhamedovom gore, pogle, pogle! Plamti i ne misli da utuli. Izgleda da ćemo opet okasniti...“

Ni zvezde više nisu ono što su bile. Samo je pustinja pod njima, pustinja, ostala ista...

U praskozorje nekog dana, Abas ne htjede na pesak. Skupio se na travi kraj vadija i mrkog oka zagledavši se u vodu, njakao je tužno. Dugo ga je siroti vodonoša moljakao da ustane, podsećao ga na zakletvu kalifu, na službu, ali zalud. Životinja ni da čuje.

„Šta je, Abase, snago moja, da nisi bolestan?“

Tek nakon sata ubeđivanja, magarac ustade, ali kad čovek htjede da mu obesi sve četiri mešine, ritnu se i zbaci samar. Jedva je pristao da mu se prebace dve.

„Ne valja ti to, rode. Šta bi rekao kalif kada bi znao da ga zakidam za dve mešine?“

I te dve, polupune, spustio je. Zvezda Deneb nije trnula, bleštala je nad horizontom čitavog dana, uporno. Ili je to, možda, bilo nešto drugo? Vodonoša u kalifatu juga prvi put nije ispunio svoju dužnost i otišao u pustinju, čamio je kraj vadija, čekao, čekao...

Poslednju lulu je zapalio u zoru sledećeg dana, gledajući kako daleko, u jatima, kruže lešinari, spuštajući se niže, niže, niže... Oglodanu kost arabijsko sunce brzo steše i uglača.

Samo će pustinja, u čoveku, pustinja, ostati ista...